

esszük, főként Nagypénteken.

Olajos káposzta (böjtös káposzta - Nagypénteken ették)

Töltött káposztához hasonlóan készül, azzal a különbséggel, hogy hús helyett szárított hiripogombát (azaz vargányát), zsír helyett pedig lenolajat használtak hozzá.

Kedves erdélyi gyökerű Örmények!

Mostanában kaptam meg a Kapucinus Rend lengyel nyelvű belső értesítőjét, abban találtam a következő értesítést, ami Önöket is érdekli - talán.

Palermóban, 1999. november 25-én, a kapucinusok templomában Salvatore de Giorgi bíboros elnökölt Isten Szolgája Zohrabian János Cyril örmény missziós püspök szenttéavatási eljárásának egyházmegyei záróülésén. Zohrabian püspök a Kapucinus Rend tagja volt.

Zohrabian János Erzerumban, Örményország fővárosában született, 1881. június 25-én. Nyolc gyermek közül ő volt az ötödik a családban. Már hétévesen "élénk vágyódást" keltett az Úr a kis János szívében Asszisi Szent Ferenc szerzetesrendje iránt. Anyai nagymama buzgó ferences harmadrendi volt. A gyermek az ő társaságában járt minden vasárnap misére a kapucinusokhoz. Ott ismerte meg a szicíliai származású Castro-novoi Domonkos atyát. Az ő prédikációinak hatására érlelődött meg benne a szerzetesi hivatás.

17 éves korában lett novícius a kapucinusoknál és ott kapta a Cyril szerzetesi nevet. 1899-ben tette le az egyszerű fogadalmat, majd filozófiai és teológiai tanulmányai befejeztével 1902-ben az örök fogadalmat. 1904-ben szentelték pappá és jelölték ki a Fekete-tengeri misszióra. Egyelőre azonban Erzerumban hagyták.

1905-ben Trapezuntba került, majd rövidesen szülővárosába helyezték és 1914-ig ott lelkipásztorkodott és tanított az iskolában. 1914-ben egész Európát elborította a háború. Rövidesen a Közel-Kelet is belekeveredett a konfliktusba. Cyril atyát a Rend vezetősége Konstantinápolyba helyezte - ez az áthelyezés mentette meg attól, hogy őt is elpusztítsa az örményeket üldöző török hatalom. A háború első napjaiban a Keresztény Iskolatestvérek kollégiumában működött mint lelkész és tanár. Mivel a törökök ott megtiltották a működését, átment a francia Szent Lajos kollégiumba, amelynek igazgatója lett, mivel a kollégium francia nemzetiségű papjait a törökök internálták, vagy eltiltották a tanítástól. Nemsokára Cyril atyától is megvonták a működési engedélyt. Ekkoriban értesült arról, hogy megölték édesapját, pap bátyját és minden hozzátartozóját.

"Egyedül maradtam itt a földön - írta. - Életemnek már nincs más célja, mint az Urat és a lelkek üdvösségét szolgálni". Visszament örmény földre és arra törekedett, hogy az árvák életét mentse és kiváltsa őket a törökök kezéből. Nem törődött a nehézségekkel és nem kímélte magát. 1916 és 1920 között rengeteg emberen segített, sok görögön is, akiket a törökök Pontusból és Anatóliából elűztek. Ebben a négy évben a török internáló táborok foglyait is vigasztalta. Az Úrért rab volt a rabok között.

1923-ban, szentmise közben tartóztatták le a törökök. A trapezunti bíróság halálra ítélte. Átszállították a konstantinápolyi börtönbe, ahol elszenvedte a törökök kegyetlen kínzásait, többek között a "palahant": ötször hatvan botütést a meztelen talpára. Később az ítéletet életfogytiglani száműzetésre változtatták. Ekkor elindult Rómába, hogy a rendi legfelsőbb vezetőségénél jelentkezzen. Közben Korfuban hajótörés miatt kénytelen volt megszakítani útját. Korfu érseke arra kérte, hogy maradjon ott és vállalja el a szigeten lakó számos örmény lelki gondozását. A Rend legfelsőbb vezetése beleegyezését adta, így lett Cyril atya a menekültek misszionáriusa. Görög területen maradt 1923-tól 1938-ig. Először Korfun, mint örmény lelkész, később mint a Görögországban lakó összes örmény főpásztor. Bár

kinevezett főpásztor volt, mégis lemondott arról, hogy püspökké szenteljék, mert nem akart ellenérzést kelteni a görög-keletiekben. 1938-ban kinevezték a szíriai pátriárka helynökévé, és még ugyanabban az évben Felső-Gezira püspökévé. Ezúttal már püspökké is szentelték. Ott működött 1938-tól 1953-ig. Ezekben az években teljesen a lelkipásztorkodásnak szentelte magát. Iskolákat alapított, nevelte az ifjúságot, gyakorolta a jótékonykodást. Nyolcvanéves korában Rómába hívták, ahol haláláig folytatta a hívek és a szerzetes testvérek szolgálatát. 1972-ben hunyt el Rómában, a Cairolit utcai Szent Fidél kolostorban. A palermói kapucinus temetőben helyezték örök nyugalomra. Két évvel később, amikor elindították a szenttéavatási eljárást, exhumálták és porait a palermói kapucinus templomba vitték.

A szenttéavatási eljárás egyház-megyei része lezáródott és az anyagot áttették Rómába, a Szenttéavatási Kongregációhoz. Reméljük, hogy a procedura hamarosan befejeződik és mihamarabb boldoggá avatják őt azoknak örömeire, akik ismerték és csodálták.

Fidél atya

Változatok Genocídiumra

A "genocídium" fogalmat először 1944-ben használta egy lengyel származású amerikai jogász, Rafal Lemkin. Később, a nürnbergi per során alkalmazták is: "szándékos és rendszeres népgyilkosság, azaz bizonyos megszállt területeken a civil lakosság egyes faji és nemzeti csoportjainak felszámolása, meghatározott fajok, valamint rétegek, nemzetek és népek, faji és vallási csoportok megsemmisítése céljából".

Az ENSz közgyűlése 1946. december 11-én külön cikkelyben állapította meg, hogy a genocídium a nemzetközi joggal, az ENSz szellemiségével és céljával ellentétes bűncselekmény, amelyet az egész civilizált világ elutasít. 1948. december 5-én a nemzetközi szervezet közgyűlése a genocídium megelőzésére és büntetésére fogadott el konvenciótervezetet, amely 1951. január 12-én életbe lépett.

Ennek értelmében a genocídium olyan bűncselekmény, amely egy nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport részleges vagy teljes megsemmisítésére irányul...

Vajon, érdemes-e elgondolkodnunk azon, hogy mi lett volna, ha... Ha például nem a II. világháború során veszi észre a "civilizált világ" a népgyilkosságokat, hanem már az I. világháború éveiben?

Netán a XIX. századvégi balkáni háborúk idején? Vagy 1849-ben, a bécsi császár és a moszkvai cár győztes, Világosig tartó előnyomulása közben? Vagy még korábban...?

Vajon, miféle történelmi dátum lett volna elég korai a genocídium megfogalmazásához és elítéléséhez? Nem genocídiumot hajtottak-e végre a rómaiak Izraelben és Judeában? Vagy Lusitaniában, a mai Portugália területén? Nem genocídium volt-e minden olyan esemény, amikor a győztes törzs végigérőszakolta a nőket, majd a férfiakkal és a gyermekekkel együtt levágta őket?

De hiszen..., nem elég "korai" Mózes II. könyvében a 13-ik vers? "Ne ölj!" Ez a tíz közül a legrövidebb parancsolat.

És aktuális.

Lexikonos megfogalmazásban többnyire ennyit olvashatunk: "1895-96-ban a törökök és kurdok tömeges mészárlást folytattak az örmény lakosság körében, és ez még nagyobb méretekben megismétlődött 1914-15-ben, az örmények tömeges deportálásával egybekötve."

Tegyünk-e föl újabb kérdéseket? Elég-e a lakonikus, rövid szöveg?

Kellene-e több, részletesebb? Hiszen önmagában egy mondat tartalmazza a teljes szörnyűséget, ugyanúgy, ahogyan egyetlen, rövid mondat tartalmazza a teljes tiltást: "Ne ölj".

Persze, igenis kellene a több, a részletesebb! (Hiszen, valljuk be, ha nincsen a híres, méltán